IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER

RÅDET

Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, den 26. november 2009 om udvikling af uddannelsessystemernes rolle i en fuldt fungerende videntrekant

(2009/C 302/03)

Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet,

SOM MINDER OM

— kerneværdierne i den fornyede Lissabonstrategi, der fokuserer på vækst og beskæftigelse til at opnå velstand og en retfærdig og miljømæssigt bæredygtig fremtid for Europa samt den centrale rolle, videntrekanten spiller i den proces

— at Det Europæiske Råd på mødet den 8.-9. marts 2007 i Bruxelles anerkendte, at uddannelse og erhvervsuddannelse er en forudsætning for et tilfredsstillende samspil mellem vidensamfundets tre elementer (uddannelse — forskning — innovation) og spiller en central rolle med hensyn til at fremme vækst og beskæftigelse), og at Det Europæiske Råd på mødet den 19.-20. marts 2009 i Bruxelles opfordrede til, at der træffes hurtige foranstaltninger til »fremme af partnerskaber mellem erhvervsliv, forskning, uddannelse og erhvervsuddannelse« samt »forøgelse og forbedring af kvaliteten af investeringer i viden, uddannelse og forskning«

SOM ER SIG BEVIDST,

— at den fortsatte afmatning stadig har en alvorlig indvirkning på den globale økonomi, og at der skal gøres fuld brug af den fornyede Lissabonstrategi — der lægger vægt på videntrekanten — som grundlag for et effektivt og varigt opsving i hele EU

— at alle tre komponenter i trekanten skal fungere efter hensigten og i fuldt samspil, hvis EU skal kunne klare de udfordringer, der på lang sigt ligger i en konkurrencepræget global økonomi, klimaændringer og en aldrende befolkning

— at uddannelsessystemernes grundlæggende rolle er at sørge for personers udvikling, så de kan virkeliggøre deres fulde potentiale i dagens samfund, og at uddannelsesinstitutioner på alle niveauer derfor har et meget bredt spektrum af funktioner og ansvarsområder. Der er imidlertid behov for yderligere at udvikle uddannelsessystemernes specifikke funktion som grundlag for videntrekanten,

MENER, AT EN VIDERE INTEGRATION AF UDDANNELSE, FORSKNING OG INNOVATION I EN FULDT FUNGERENDE VIDENTREKANT VIL

styrke Europas innovationskapacitet og udviklingen af en kreativ og vidensintensiv økonomi og et kreativt og vidensintensivt samfund via

— en langt stærkere videnbase, der udvikler sig konstant på universiteter [1] og forskningscentre, og som hurtigt kan udmøntes i innovative produkter, tjenester, tilgange og metoder i økonomien og samfundet som helhed

— fremme af en kreativ og innovativ mentalitet og iværksættertankegang blandt elever, praktikanter, studerende, lærere og forskere, som kan understøtte en progressiv udvikling af en stærkere iværksætterkultur via uddannelse tillige med et mere dynamisk europæisk arbejdsmarked og en højtkvalificeret arbejdsstyrke

[1] I denne tekst anvendes udtrykket universiteter som betegnelse for alle typer højere uddannelsesinstitutioner.

bidrage til at gøre mærkbare fremskridt

— med opfyldelsen af målene i initiativet »nye kvalifikationer til nye job« med henblik på at øge EU-borgernes beskæftigelsesegnethed på et arbejdsmarked under forandring

— i universiteternes moderniseringsdagsorden ([1])

PEGER PÅ FØLGENDE SPECIFIKKE UDFORDRINGER FOR UDDANNELSESSEKTOREN:

— behovet for at slå bro over den kulturelle kløft mellem uddannelse — forstået som undervisning, læring og overførsel af sociokulturelle værdier — og forskning og innovation på erhvervsområdet

— behovet for en mere innovativ og iværksætterorienteret kultur inden for universitetssektoren

— behovet for at forbedre kommunikation og mobilitet mellem undervisnings- og forskningsverdenen og erhvervslivet og økonomien som helhed og fremme mobilitet og udveksling af idéer blandt forskellige akademiske og forskningsmæssige discipliner

— behovet for yderligere at reformere universiteternes styrings- og finansieringsstrukturer med henblik på større uafhængighed og ansvarlighed for at fremme en mere diversificeret indtægtsstrøm og et mere effektivt samarbejde med erhvervslivet og ruste universiteterne til at deltage i videntrekanten på globalt plan,

ER AF DEN OPFATTELSE, AT FØLGENDE GENERELLE PRINCIPPER BØR LIGGE TIL GRUND FOR DE POLITIKKER, DER UDFORMES MED HENBLIK PÅ AT TACKLE DISSE SPECIFIKKE UDFORDRINGER:

— begrebet videntrekant vedrører behovet for at forbedre virkningen af investeringer i de tre aktivitetsområder — uddannelse, forskning og innovation — ved systemisk og kontinuerlig interaktion

— en fuldstændig integration af videntrekanten kræver en mere sammenhængende politikudformning og et bedre samarbejde inden for uddannelse, forskning og innovation såvel på europæisk plan som på medlemsstatsplan

— for at uddannelse skal kunne opfylde sin rolle i videntrekanten, skal målene for forskning og innovation og resultaterne heraf føres tilbage til uddannelsesområdet, idet undervisning og læring understøttes af en stærk forskningsbase, og undervisnings- og læringsmiljøerne udvikles og forbedres via større inddragelse af kreativ tænkning og innovative holdninger og tilgange

— den traditionelle akademiske kultur på universiteterne skal suppleres af en bevidsthed om, at den også spiller en central rolle i skabelsen af en mere velkvalificeret, iværksætterorienteret og fleksibel arbejdsstyrke, som kommer til at udgøre grundlaget for økonomisk vækst og velstand samt bedre livskvalitet i de kommende år. Uddannelsen af forskere og undervisere bør sætte dem i stand til i højere grad at fremme en innovationskultur i de organisationer, de arbejder for

— der skal i forbindelse med udarbejdelsen af strategier for livslang læring på nationalt, regionalt og institutionelt plan tages hensyn til videntrekanten med henblik på øget inddragelse af universiteterne i opgradering af kvalifikationer, der er relevante for videnøkonomien, og tilstrækkelig anerkendelse i optagelseskravene af værdien af realkompetence og arbejdserfaring

— nye idéer og nyskabelser opstår, når forskellige former for viden føres sammen, og når søgen efter ny viden er drevet af nysgerrighed. Derfor er det, ud over naturvidenskab og teknologi, afgørende at erkende, at uddannelse og forskning af høj kvalitet inden for samfundsvidenskab og humaniora spiller en vigtig rolle for innovation

— pluralismen blandt Europas universiteter og forskningssystemer skal betragtes som et aktiv for udviklingen af forskelligartede tilgange til en fuldt fungerende videntrekant,

FASTLÆGGER FØLGENDE SYV PRIORITEREDE INDSATSOMRÅDER:

1. **Øget sammenhæng mellem uddannelses-, forsknings- og innovationspolitikkerne**

Der er brug for en mere sammenhængende politikudformning såvel på europæisk plan som på medlemsstatsplan, hvor de tre komponenter af videntrekanten integreres fuldt ud. Politikkerne inden for uddannelse, forskning og innovation skal styrke hinanden gensidigt for at sikre udviklingen af en fuldt fungerende videntrekant og for at fremskynde overgangen til en sand videnøkonomi og et sandt vidensamfund. Inden for rammerne af de eksisterende rapporteringsprocesser under den åbne koordinationsmetode bør Kommissionen aflægge rapport til Rådet om de foranstaltninger, der træffes inden for uddannelse, forskning og innovation for at støtte integrationen af videntrekanten. Rapporten skal indkredse hindringer og indeholde forslag til videre udvikling.

2. **Fremskyndelse af pædagogisk reform**

Medlemsstaterne bør opfordre uddannelsesinstitutionerne til at sikre, at læseplaner og undervisnings- og eksaminationsmetoder på alle uddannelsesniveauer, inklusive ph.d.-niveau, inddrager og skaber kreativitet, innovation og iværksætterånd. En måde at gøre dette på er til stadighed at udarbejde læseplaner i samarbejde med forskningsinstitutioner, erhvervslivet og andre berørte parter i relevant omfang.

([1]) Se Rådets resolution af 23. november 2007 om modernisering af universiteterne med henblik på Europas konkurrenceevne i en global videnøkonomi (dok. 16096/1/07) og Kommissionens meddelelse »Virkeliggørelse af universiteternes moderniseringsdagsorden for uddannelse, forskning og Innovation« fra maj 2006 (dok. 9166/06).

3. **Partnerskab mellem universiteter og erhvervslivet og andre relevante parter**

Medlemsstaterne og Kommissionen bør omgående reagere på de opfordringer til handling, som blev fremsat i konklusionerne vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, den 12. maj 2009 om styrkelse af partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedets parter, særlig arbejdsgivere, i forbindelse med livslang læring. Som led i udviklingen af tættere forbindelser mellem universiteter og de samfund, de betjener, skal der lægges særlig vægt på udviklingen af incitamenter til personalemobilitet mellem universiteterne og erhvervslivet, herunder programmer for udveksling af medarbejdere. Samarbejdet mellem universiteterne og erhvervslivet skal fremmes som en del af universiteternes uddannelses-, forsknings- og innovationsstrategier.

4. **Foranstaltninger til udvikling af en innovationskultur på universiteterne**

Medlemsstaterne bør tilskynde universiteterne til at fremskynde deres indsats for at udvikle en innovationskultur, bl.a. via et mere dynamisk og interaktivt læringsmiljø og incitamenter til personalet om at involvere sig i projekter med en innovationsdimension. Der kan udvikles finansieringsordninger og incitamentstrukturer på institutionelt niveau med sigte på at skabe en »kulturændring«, således at samarbejde med erhvervslivet anerkendes som en vigtig faktor for faglig opkvalificering. Det bør anerkendes, at ledere inden for højere uddannelse spiller en afgørende rolle med hensyn til at støtte den faktiske udvikling af en innovationskultur.

5. **Skabelse af incitamenter for universiteterne til at udvikle viden, som kan overføres**

Medlemsstaterne bør undersøge, om der er tilstrækkelige incitamenter for universiteterne til at udvikle viden, der kan overføres til økonomien som helhed med henblik på udvikling af innovative varer og tjenesteydelser. I tilfælde af at lovbestemmelser, styringsstrukturer eller finansielle bestemmelser hindrer institutionerne i at få indtægter fra en sådan udvikling og overførsel af viden, bør medlemsstaterne bestræbe sig på at tilpasse de rammer, som deres institutioner arbejder inden for, således at sådanne forhindringer fjernes, og universiteterne gives det nødvendige selvstyre. Universiteterne bør udvikle særlige strategier med henblik på at skabe, udvikle og overføre viden.

6. **Nye tilgange til kvalitetsvurdering**

Medlemsstaterne bør især for højere uddannelse samarbejde om at udvikle »videntrekant«-kriterier til at kvalitetsvurdere deres institutioner, som bør fokusere på, hvor vellykket forskning og innovation integreres i undervisningen og nøgleuddannelsesfunktionerne, og hvor godt det lykkes for institutionerne at skabe læringsmiljøer, der fremmer kreativitet og iværksættertilgang til udnyttelse af viden, og forberede de studerende til deres fremtidige sociale og økonomiske liv.

7. **Udvikling af EIT som en model for fremtiden**

Da Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) er det første initiativ på EU-plan, der fokuserer på et sammenhængende samspil mellem alle aktører i videntrekanten, bør det udvikles som et eksempel på god praksis for medlemsstaterne, de højere uddannelses- og forskningsinstitutioner og erhvervslivet med hensyn til at integrere alle tre sider af trekanten.

De fremtidige videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er), EIT's vigtigste operationelle instanser, bør have potentiale til at vise nye måder at tackle de økonomiske og samfundsmæssige udfordringer på (f.eks. bæredygtig energi og modvirkning af klimaændringerne samt tilpasning) via helhedsorienterede og tværfaglige tilgange såvel som via nye styrings- og finansieringsmodeller, som skal fremme innovation af højeste standard. EIT bør formidle disse modeller, der bør inspirere til at skabe andre fælles initiativer på forskellige niveauer og på tværs af grænserne, idet der tages særligt hensyn til behovet for at udvikle uddannelsens rolle inden for videntrekanten.

Inden for den strategiske ramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet bør Kommissionen sikre, at medlemsstaterne gøres bevidste om de bedste praksisser vedrørende disse syv prioriteter, og at fremskridtet kan sammenlignes på tværs af områderne,

FREMHÆVER HERUDOVER BETYDNINGEN AF

— at sikre, at strategien for vækst og beskæftigelse efter 2010 fastslår, at uddannelse er videntrekantens grundlag, og understreger nødvendigheden af, at trekantens tre sider (uddannelse, forskning og innovation) gensidigt støtter og giver input til hinanden. Hele uddannelsessystemet spiller en rolle i at fremme de nøglekompetencer, der er nødvendige, for at trekanten skal fungere godt

— at sikre fuldt samarbejde mellem og fuld samordning af strategierne til udvikling af det europæiske rum for videregående uddannelse, det europæiske forskningsrum og initiativerne på innovationsområdet, navnlig den bredt funderede innovationsstrategi og den fremtidige europæiske innovationsplan

— at Kommissionen tager fuldt hensyn til behovene i strategien for vækst og beskæftigelse efter 2010, når den udarbejder sine forslag til fællesskabsprogrammer inden for uddannelse og andre relevante områder for det tidsrum, der dækkes af den næste finansielle ramme, og sammen med medlemsstaterne også overvejer, hvordan strukturfondene kan anvendes til at støtte initiativer, der har forbindelse med den fulde udvikling af uddannelse som grundlaget for videntrekanten.